SFÎNTUL IOAN AL CRUCII

CUVINTE DE LUMINĂ ŞI IUBIRE

SPIRITUALITATE

SFÎNTUL IOAN AL CRUCII

CUVINTE DE LUMINĂ ŞI IUBIRE

traducere de
OLGA GALAŢANU

ARHIEPISCOPIA ROMANO-CATOLICĂ DE BUCUREŞTI
1995

PREFAŢĂ

Cuvintele de Lumină şi Iubire sînt desigur, în primul rînd, sfaturi şi sentinţe morale, un dar preţios de înţelepciune şi credinţă, dar ele sînt, în acelaşi timp, texte poetice şi, prin aceasta, confesiune izvorîtă dintr-un univers liric, dintr-o percepere emoţională unică a lumii.

Putem oare să regăsim în "literaritatea" acestor texte poetice sursele adînci ale discursului liric care le-a dat viaţă, experienţa emoţională a lumii aşa cum a trăit-o sfîntul Ioan al Crucii? Sau ar trebui să cunoaştem bine şi circumstanţele gestaţiei poetice pentru a înţelege cu adevărat posibilele interpretări care se cristalizează la întîlnirea celor două procese esenţiale, scriitura şi lectura?

O lectură atentă a *Cuvintelor de Lumină şi Iubire* ni se pare a fi o pendulare între datele particulare ale textului care, la Ioan al Crucii, se oferă într-o transparenţă neînşelătoare (lucru atît de rar în discursul liric!) şi datele generale ale vieţii şi operei marelui mistic spaniol.

Născut în 1542, la Fontiveros (Avila), în străvechea Castilie, Juan de Yepes îşi petrece anii tinereţii în căutarea fierbinte a unui tip de viaţă consacrată potrivit spiritului său însetat de profunzime şi de exaltare mistică. În 1563 intră în Ordinul Carmelitan, iar în 1567 este sfinţit preot. Hotărîtoare pentru destinul său este întîlnirea cu sora Teresa de Jesus, viitoarea sfînta Tereza de Avila, care îl convinge să lucreze împreună cu ea la reformarea Ordinului Carmelitan. Director spiritual al mănăstirii din Avila, a cărei superioară este Tereza, se angajează alături de ea la reînnoirea spiritualităţii carmelitane, întîlnind o vie împotrivire în chiar ordinul său, mergînd pînă la arestarea sa, la Toledo, în 1577. În celulă, compune prima versiune a *Cîntării spirituale,* operă care exprimă bucuria sufletului unit cu Dumnezeu. Evadează, continuîndu-şi pînă la moartea, survenită în 1591, cu preţul a nenumărate riscuri şi dificultăţi, opera reformatoare. Lucrările sale: *Ascensiunea Muntelui Carmel* (redactată către 1580-1582 şi rămasă neterminată), *Noaptea întunecată* (scrisă probabil după 1584), *Cîntarea spirituală* (1578-1584, într-o primă versiune, reluată şi îmbogăţită în 1585-1586), *Flacără Vie de Iubire* (redactată către 1585-1586 şi reluată, într-o nouă versiune, în 1591), dezvăluie itinerariul ce conduce la unirea cu Dumnezeu într-o adevărată

"sărbătoare a dragostei", după ce însă sufletul a străbătut noaptea interioară şi a cunoscut goliciunea lăuntrică.

Motivul "nopţii" revine în mod constant în versurile sfîntului Ioan al Crucii, dar este vorba de o noapte scăldată în prea multă lumină, moment care precede amiaza deplinei slave a lui Dumnezeu.

"Pentru a ajunge să ai totul
să nu doreşti să ai nici un lucru.
Pentru a ajunge să fii totul
să nu doreşti să fii nimic.
Pentru a ajunge să cunoşti totul
să nu doreşti să ştii absolut nimic."

Aceasta este vocea inconfundabilă a celui numit pe drept cuvînt "Doctor mistic" şi care, în *Ascensiunea Muntelui Carmel,* îşi enunţase celebra doctrină spirituală a "nimicului" - *"nada"* -: nimicirea de sine, pentru a putea cunoaşte singura realitate, Dumnezeu.

Cele mai multe dintre *Cuvintele de Lumină şi Iubire* sînt la origine sfaturi înmînate direct sau trimise discipolilor săi, sau culese şi consemnate de aceştia, şi datează din anii 1578-1580, cînd sfîntul Ioan al Crucii, se afla la mănăstirea El Calvario, în Sierra de Segura, fiind sfătuitorul şi îndrumătorul spiritual al călugăriţelor carmelite

din mănăstirea din Beas, situată aproape de El Calvario.

Încă din anii 1572-1577, cînd era preot la mănăstirea din Avila, sfîntul Ioan al Crucii crease obiceiul de a îndruma călugăriţele prin scurte mesaje scrise, obicei pe care nu-l va părăsi nici cînd va deveni, în 1579, rectorul Colegiului din Baeza.

În afară de cele 78 de maxime (Sfaturi şi Sentinţe - I), cuprinse în manuscrisul de la Andújar, multe incertitudini subzistă în ceea ce priveşte data exactă a compunerii şi sursa *Cuvintelor de Lumină şi Iubire.* Prologul şi maximele numerotate de la 79 la 180 provin dintr-un manuscris neautograf, păstrat la mănăstirea din Burgos.

Mărturiile discipolilor îndrumaţi de sfîntul Ioan al Crucii sau, mai degrabă, ale mai multor discipole, confirmă ceea ce textele ne dezvăluie la o lectură atentă: izvoarele *Cuvintelor de Lumină şi Iubire* sînt învăţătura orală, dialogul şi corespondenţa, în formele ei cele mai lapidare, cu o mare, foarte mare putere expresivă. Multe dintre *Cuvintele de Lumină şi Iubire* păstrează mărcile destinatarului lor, bine individualizat: călugăriţe carmelite ale căror suflete aveau nevoie de îndrumare pentru "a urma drumul către Dumnezeu", cum ne mărturiseşte sfîntul Ioan al Crucii chiar în Prolog.

Sfidînd timpul şi spaţiul, ele se adresează cititorului de azi, de aici şi de pretutindeni, care se

simte, parcurgîndu-le, direct solicitat prin chemarea la rugăciune, la pace interioară, la reculegere întru purificare şi transfigurare.

Sfîntul Ioan al Crucii defineşte *Cuvîntul* şi se defineşte prin *Cuvînt.* Cuvîntul este *Act* şi are forţa şi virtutea actului. Cuvîntul este dăruire şi călăuză pe drumul către Dumnezeu.

În textul sfîntului Ioan al Crucii, Cuvîntul articulează trei forţe: aceea a rugăciunii, aceea de sfat, aceea de sentinţă, de judecată spirituală, într-un discurs ce trece de la un destinatar la altul, păstrînd nealterat caracterul dialogal.

De la rugăciunea îndreptată către Dumnezeu la sfaturile adresate unor destinatari (destinatare, ca în *Treptele Iubirii,* versetele 79-91, adresate unei călugăriţe carmelite, împreună cu prologul care deschide acest grupaj), identificabili în spaţiul-timpul autorului, dar în care cititorul de azi se poate regăsi în clipe de cumpănă şi de rătăcire morală, de la sentinţele a căror forţă ilocutorie şi axiologică este percepută ca un imperativ şi pentru viaţa spirituală şi pentru cea socială, "Cuvintele" sfîntului Ioan al Crucii se înlănţuie într-un discurs polifonic, în care vocile se întretaie, se caută, îşi răspund.

Fragmentar, pentru că învăţătura, oricare ar fi ea, e mai percutantă în formele ei lapidare, şi polifonic, discursul se instituie în ACT, în FĂPTUIRE,

în OPERĂ, în DAR de lumină, iubire şi înţelepciune căci, aşa cum ne avertizează autorul în Prolog, aceste cuvinte sînt "de înţelepciune", pentru a urma drumul către Dumnezeu, "de lumină", pentru drum, şi "de iubire" de-a lungul drumului.

Cuvintele de Lumină şi Iubire deschid drumul către Dumnezeu, drum pe care sufletul nu se poate aventura singur, înfruntînd obstacolele şi capcanele. Puritatea conştiinţei, tăcerea, singurătatea, pacea interioară, seninătatea, smerenia, mortificarea, dorinţa de Dumnezeu sînt normele vieţii spirituale, mai degrabă subordonate raţiunii care este, pentru sfîntul Ioan al Crucii, mai presus de senzaţie, de sentiment şi de amăgire.

Dincolo de rugăciune sau de sfat, dincolo de confesiune lirică, textul sfîntului Ioan al Crucii dezvăluie o mare cunoaştere a vieţii sufleteşti în toată profunzimea ei. A spune că expresia verbală a acestei profunde cunoaşteri are un grad înalt de poeticitate e prea puţin. Să spunem mai bine că, pentru *Cuvintele de Lumină şi Iubire,* forma şi semnificaţia sînt indisociabile, că amestecul de violenţă şi tandreţe indulgentă, de forţă morală şi de frămîntată căutare a perfecţiunii e inseparabil de alternanţa austerităţii abstracte cu imaginea savuroasă, cu prospeţimea şi ingenuitatea comparaţiilor. Imaginile se detaşează din peisajul cotidian al autorului, aducînd în text elemente tulburător de

concrete din realitatea spaţio-temporală şi culturală a Spaniei secolului al XVI-lea.

Ritmul discursului, al acestui neîntrerupt dialog cu Dumnezeu, cu sine, cu discipolii, cu cititorii de ieri şi de azi, pare a îmbrăţişa ritmul inimii şi freamătul cuvîntului şoptit.

Prin forţa discursului şi a fiecărui "Cuvînt de Lumină şi Iubire" în parte*, prin darul de înţelepciune pe care-l poartă, mesajul de credinţă şi mesajul poetic la Sfîntul Ioan al Crucii au marea virtute de a şti să coboare şi în cotidianul vieţii noastre, acel loc geometric al acţiunilor individuale şi al relaţiilor interpersonale. De aceea traducerea acestor *Cuvinte de Lumină şi Iubire* ni s-a părut a fi nu numai un act pios în sfera culturii religioase, în anul celui de-al patrulea centenar al morţii marelui mistic şi poet spaniol, dar şi un act de civism necesar.

Olga GALAŢANU

---

* Ne-am străduit, urmînd exemplul unuia dintre traducătorii sfîntului Ioan al Crucii în limba franceză, B. Sesé, să redăm toată vigoarea fiecărui "Cuvînt" în parte, prezentînd textul decupat în versete.

CUVINTE DE LUMINĂ ŞI IUBIRE

Sfaturi şi sentinţe spirituale

I. ISUSE MARIA
(PROLOG)

Şi tot aşa, o, Dumnezeul meu şi desfătarea mea,
În aceste cuvinte de lumină şi iubire de tine,
Sufletul meu a vrut
Să se dăruie unei opere
Din dragoste pentru tine,
De vreme ce eu, desluşindu-le graiul,
Nu am nici puterea de a le făptui,
Nici virtutea lor,
Ce îţi sînt ţie,
Doamne, Dumnezeul meu,
Mai dragi decît limbajul lor
Şi înţelepciunea lor.
Alţii poate,
Îmboldiţi de ele,
Se vor desăvîrşi întru slujirea ta
Şi în iubirea lor pentru tine,
În care nevrednic mă arăt,
Şi sufletul meu îşi va găsi alinarea

De a fi făcut astfel
Ca ceea ce îi lipseşte lui
Să-l poţi găsi în alte suflete.
Tu iubeşti, Doamne,
Înţelepciunea,
Iubeşti lumina,
Iubeşti dragostea
Mai presus de celelalte acte ale spiritului,
De aceea aceste cuvinte
Vor fi de înţelepciune pentru a urma
drumul către Tine,
De lumină pentru drum
Şi de iubire de-a lungul drumului.
Să lăsăm să rămînă în urmă, departe,
Retorica lumii,
Să rămînă departe, în urmă, flecărelile
Şi elocvenţa stearpă
A înţelepciunii omeneşti
Inconsistentă dar dibace,
Care niciodată nu ţi-au fost pe plac,
Şi să spunem inimii
Vorbe scăldate în blîndeţe
Şi iubire,
Care atît de mult îţi plac,
Îndepărtînd astfel obstacole şi capcane,
Dinaintea multor suflete
Care se poticnesc din neştiinţă,
Şi din neştiinţă, rătăcesc la întîmplare,

Crezînd că sînt sigure
Că-l urmează pe atît de blîndul tău Fiu,
Domnul nostru Isus Cristos,
Şi că devin asemeni lui,
Prin viaţă, prin calităţi şi virtuţi
Şi prin acea dezgolire
Şi curăţie a spiritului.
Dar dăruieşte-o tu, iubire,
Tatăl tuturor milostivirilor,
Căci fără tine
Nimic nu se va făptui,
Doamne!

1. Întotdeauna a dezvăluit Dumnezeu
Comorile înţelepciunii
Şi ale spiritului său
Muritorilor;
Acum însă, cînd răutatea
Îşi arată şi mai tare faţa,
El îşi dezvăluie şi mai mult comorile sale.

2. O Doamne, Dumnezeul meu!
Cine te va căuta
Cu o dragoste pură şi simplă
Fără a te afla
Întocmai după dorinţa şi voinţa sa,
De vreme ce tu eşti cel care întîiul
Te arăţi şi mergi în întîmpinarea
Celor care te doresc?

3. Deşi drumul este uşor
Şi plăcut
Pentru oamenii de bună credinţă,
Drumeţul
Va merge puţin şi greu
Dacă nu are picioare bune şi curaj
Şi dîrza încăpăţînare
De a înainta.

4. Mai bine să fii împovărat în preajma
celui tare
Decît alinat în preajma celui slab.
Cînd eşti împovărat, eşti alături de
Dumnezeu,
Care este puterea ta,
El, cel care este mereu alături de cei
mîhniţi.
Cînd eşti alinat, eşti cu tine însuţi,
Tu, care îţi eşti propria-ţi slăbiciune;
Căci atunci cînd răbdarea este pusă la grea
încercare,
Virtutea şi forţa sufletului
Cresc şi se împlinesc.

5. Cel ce singur vrea să fie,
Fără sprijinul vreunui stăpîn şi fără
călăuză,
Este asemeni pomului care este singur
Şi fără de stăpîn,
În mijlocul cîmpului:
Oricît de bogate i-ar fi roadele,
Drumeţii le vor culege
Şi astfel niciodată nu vor ajunge să se
coacă.

6. Pomul îngrijit şi bine păzit
Dă roade

În folosul stăpînului său
Chiar la ceasul cînd stăpînul le aşteaptă.

7. Sufletul singuratic, fără stăpîn,
Chiar plin de virtute,
E ca un cărbune aprins
Care este singur:
Mai degrabă se va stinge
Decît să mai ardă.

8. Cel ce cade singur,
Singur va rămîne, căzut.
Şi puţin preţ pune pe sufletul său,
Încredinţîndu-l numai lui însuşi.

9. Dacă nu te temi să cazi singur,
Cum de mai cutezi să te ridici singur?
Aminteşte-ţi că doi, împreună,
Pot mai mult decît unul singur.

10. Cel ce se prăbuşeşte, împovărat,
Greu se va mai ridica, împovărat cum este.

11. Şi cel ce, orb, se prăbuşeşte,
Singur nu se va ridica, orb,
Şi dacă s-ar ridica,
Ar apuca-o pe calea pe care nu se cuvine
să meargă.

12. Mai mult iubeşte Dumnezeu în tine
Cel mai mic grăunte de puritate a
conştiinţei
Decît toate lucrările pe care le poţi săvîrşi.

13. Mai mult iubeşte Dumnezeu în tine
Cel mai mic grăunte de ascultare şi
supunere
Decît toate faptele prin care crezi că îl
slujeşti.

14. Mai mult preţuieşte Dumnezeu în tine
Înclinarea spre sărăcie şi suferinţă,
Din dragoste pentru el,
Decît orice mîngîiere şi meditaţie
Şi revelaţiile pe care le poţi avea.

15. Neagă-ţi dorinţele
Şi vei găsi ceea ce doreşte inima ta.
Ştii tu oare
Dacă poftele tale sînt după voia lui
Dumnezeu?

16. O prea dulce iubire de Dumnezeu
Atît de puţin cunoscută!
Cine i-a aflat izvorul,
Acela şi-a găsit odihna.

17. De vreme ce o amărăciune de două ori
mai mare
Se va naşte din împlinirea voinţei tale,
Renunţă la aceasta
Chiar dacă vei trăi în amărăciune.

18. Sufletul este mai necuviincios şi mai
impur,
Îndreptîndu-se către Dumnezeu,
Dacă mai păstrează în el cea mai
măruntă poftă
Pentru lucrurile lumeşti
Decît dacă ar fi plin de toate ispitele şi
întunecimile,
Urîte şi supărătoare, care pot fi rostite.
Dacă voinţa sa raţională
Refuză să le accepte,
Ba chiar dimpotrivă, atunci
El poate să se apropie de Dumnezeu
Cu toată încrederea,
Pentru a împlini voia Atotputernicului,
Care spune: "Veniţi la mine, voi toţi
Cei ce sînteţi osteniţi şi împovăraţi,
Şi eu vă voi crea din nou" (Mt 11, 18).

19. Mai mult îi place lui Dumnezeu sufletul
care,
Frămîntîndu-se şi chinuindu-se,

Se supune raţiunii,
Decît acela care, fără chin şi
frămîntare,
Făptuieşte totul cu bucurie.

20. Mai mult îi place lui Dumnezeu lucrul,
Fie el cît de mic,
Făptuit în taină, fără voinţa ca oamenii
să-l ştie,
Decît mii de fapte săvîrşite cu dorinţa
Ca oamenii să le afle,
Căci cel ce făptuieşte pentru Dumnezeu
Cu o iubire foarte curată,
Nu numai că nu doreşte ca oamenii să-i
afle faptele,
Dar nu făptuieşte nici măcar pentru ca
Dumnezeu să ştie aceasta:
Chiar dacă El nu ar afla niciodată
Nu ar înceta să-l slujească la fel,
Cu aceeaşi bucurie şi neîntinare a
dragostei.

21. Lucrarea, neprihănită,
Săvîrşită pentru Dumnezeu într-un
suflet pur
Este o adevărată împărăţie
Pentru cel care o înfăptuieşte.

22. De două ori mai mari sînt strădaniile
Păsării care s-a prins în capcana de clei
a ramurii.
Şi anume: pentru a se desprinde şi a se
curăţa;
Şi de două ori osteneşte
Cel care îşi satisface pofta:
Pentru a se desprinde de ea
Şi pe urmă, după ce s-a desprins,
Pentru a se curăţa de ce s-a lipit de el.

23. Cel care de poftele sale
Nu se lasă condus
Se va înălţa în zbor uşor precum duhul,
Ca pasărea căreia
Nu-i lipseşte nici o pană.

24. Musca ce de miere s-a lipit
Îşi stăvileşte singură zborul
Şi sufletul care se ataşează
De savoarea spiritului
Îşi stăvileşte zborul
Şi contemplarea sa.

25. Nu căuta să fii o prezenţă pentru
făpturile lui Dumnezeu
Dacă vrei să păstrezi, neatins, chipul
lui Dumnezeu,

Limpede şi simplu, în sufletul tău:
Ci goleşte şi curăţă sufletul tău
De făpturile lui Dumnezeu, cît poţi de bine
Şi atunci vei păşi în divina lumină,
Căci Dumnezeu nu este asemeni făpturilor sale.

26. Rugăciunea unui suflet îndrăgostit:

Doamne, Dumnezeul meu, Iubitul meu!
Dacă îţi mai aminteşti păcatele mele,
pentru ca astfel să nu faci ceea ce îţi cer,
Facă-se, prin ele, voia ta, Dumnezeul meu,
căci aceasta este ceea ce doresc eu, mai presus de toate,
Şi revarsă-ţi asupra lor bunătatea şi îndurarea ta,
şi te voi recunoaşte în ele.

Şi dacă aştepţi de la mine fapte,
ca astfel, prin ele, să-mi împlineşti ruga,
Dă-mi-le, tu, Doamne, şi făptuieşte-mi-le,
cu toate suferinţele pe care ai vrea să le îndur,
Şi facă-se astfel voia ta.

Şi dacă nu aştepţi faptele mele,

ce aştepţi oare, milostive Doamne,
De ce întîrzii?

Chiar dacă, în sfîrşit, eu îţi cer, într-adevăr,
prin Fiul tău, iertare şi îndurare,
Primeşte ofranda mea, de vreme ce o
doreşti,
şi dă-mi mie iertarea şi îndurarea,
de vreme ce şi tu doreşti acest lucru.

Cine ar putea oare să se elibereze
de aceste purtări şi vorbe josnice
Dacă tu nu îl înalţi pînă la tine
în puritatea iubirii, o, Dumnezeul meu?

Cum se va înălţa pînă la tine,
omul născut şi crescut în josnicie,
Dacă nu îl înalţi tu, Doamne,
cu mîinile care l-au plămădit?

Doar n-ai să-mi iei înapoi, o,
Dumnezeul meu,
ceea ce mi-ai dăruit odată prin Fiul
tău unic,
Isus Cristos,
prin care mi-ai dat tot ceea ce îmi doresc.
De aceea mă voi bucura dacă nu vei mai
zăbovi

cînd eu te aştept.
De ce amînări mai este nevoie,
de vreme ce chiar de pe acum
îl poţi iubi pe Dumnezeu cu dragoste multă?

Al meu este cerul şi al meu este pămîntul
Ale mele sînt toate seminţiile.
Cei drepţi sînt ai mei şi ai mei cei păcătoşi,
Îngerii sînt ai mei
Şi Maica Domnului,
Şi toate lucrurile sînt ale mele,
Şi chiar Dumnezeu este al meu şi pentru mine,
Căci Cristos este al meu şi cu totul pentru mine.
Atunci ce mai ceri şi ce mai cauţi, sufletul meu?
Toate acestea sînt ale tale
Şi toate sînt pentru tine.

Nu te preţui mai puţin şi nu te îngriji
de fărîmiturile rămase de la masa Tatălui tău.
Arată-te şi preamăreşte-te
pentru fala ta.
Ascunde-te în ea şi bucură-te,
şi vei dobîndi împlinirea dorinţelor inimii tale.

27. Spiritul foarte pur
Nu se amestecă nici cu sfaturi străine
Nici cu gînduri prea omeneşti.
Ci dimpotrivă: solitar,
În singurătatea tuturor formelor,
În atît de savuroasa lăuntrică pace,
Comunică direct cu Dumnezeu,
Căci cunoaşterea sa
Este în tăcerea divină.

28. Sufletul îndrăgostit
Este un suflet tandru,
Blînd,
Umil
Şi răbdător.

29. Sufletul aspru
În dragostea sa de sine
Se înăspreşte.

30. Dacă tu, în marea ta iubire,
O, bunule Isuse,
Nu îmblînzeşti sufletul,
El va persevera veşnic
În asprimea sa înnăscută.

31. Cel care pierde ocazia,
Este asemeni celui care a scăpat pasărea

Din mînă:
Niciodată nu o va mai prinde.

32. Nu te cunoşteam,
Pe Tine, o, Dumnezeul meu!
Căci vroiam încă
Să ştiu şi să gust
Lucrurile.

33. Fie să se schimbe toate
Într-un ceas bun, Doamne Dumnezeul meu,
Pentru ca să ne odihnim în Tine.

34. Un singur gînd al omului
Valorează mai mult decît lumea întreagă,
De aceea
Numai Dumnezeul este vrednic de el.

35. Pentru ceea ce este insensibil, ceea ce nu simţi,
Pentru ceea ce este sensibil, ceea ce simţi
Şi pentru spiritul lui Dumnezeu,
Gîndul.

36. Aminteşte-ţi că îngerul tău păzitor
Nu stîrneşte întotdeauna pofta de a făptui,
Deşi întotdeauna luminează mintea:
De aceea, pentru a practica virtutea,

Nu aştepta de la el să-ţi trezească dorinţa:
Mintea şi judecata îţi ajung.

37. Nu-l lasă pofta pe înger
Să o domolească,
Atunci cînd e chemarea altundeva.

38. A secat spiritul meu
Căci el uită
Să se hrănească din Tine.

39. Ceea ce ceri
Şi doreşti cel mai mult
N-ai să dobîndeşti
Prin propria ta putere,
Nici prin profunda meditaţie asupra lumii,
Ci prin adîncă umilinţă
Şi prin dăruirea inimii.

40. Nu te osteni: nu vei intra
În savoarea şi suavitatea
Spiritului,
Dacă nu eşti gata oricînd să jertfeşti
Tot ceea ce doreşti.

41. Gîndeşte-te că floarea cea mai delicată
Mai repede se veştejeşte şi-şi pierde
parfumul:

Astfel păzeşte-te să vrei să păşeşti în viaţă
Prin savoarea spiritului,
Căci nu vei putea fi statornic.
Ci alege mai degrabă pentru tine un spirit robust
Care nu se ataşează de nimic,
Şi vei găsi dulceaţa şi pacea
Din belşug;
Căci fructul savuros şi robust
Pe pământ rece şi arid se culege.

42. Bagă de seamă, trupul tău e slab
Şi nimic pe lume
Nu poate spiritului tău
Să-i dea tărie şi alinare,
Căci ce se naşte din lume
Lume este,
Şi ce se naşte din trup
Trup este.
Dar spiritul cel bun
Se naşte numai din spiritul lui Dumnezeu,
Ce nu se transmite
Nici prin lume nici prin trup.

43. Sfătuieşte-te cu raţiunea ta
Pentru a face ce-ţi spune ea
Pe calea lui Dumnezeu,
Şi aceasta va preţui mai mult în faţa Lui

Decît toate cele săvîrşite de tine
Fără aceste sfaturi,
Şi decît toate savorile spirituale
Pe care le cauţi.

44. Fericit cel care, lăsînd de-o parte
Gustul şi înclinaţiile sale,
Priveşte lucrurile
Cu înţelegere şi dreptate
Pentru a le săvîrşi.

45. Cel care transformă în faptă raţiunea
Este asemeni celui ce se hrăneşte
Cu substanţă,
Iar cel care se lasă condus
De gustul voinţei sale
Este asemeni celui ce mănîncă
Un fruct mălăieţ.

46. Tu, Doamne, cu bucurie şi dragoste,
Înalţi din nou către tine
Pe cel care îţi aduce ofensă,
Iar eu, eu nu-l ridic de jos şi nu-l cinstesc
Pe cel care mă supără pe mine.

47. O, Doamne Atotputernic!
Dacă o scînteie a împărăţiei
Dreptăţii tale

Are atîta putere asupra principelui muritor
Care cîrmuieşte şi guvernează seminţiile,
Ce va face dreptatea ta atotputernică
Din cel drept şi din cel păcătos?

48. Dacă îţi purifici sufletul
De pasiunile şi poftele străine,
Vei înţelege lucrurile cu mintea-ţi;
Şi dacă te lepezi de pofta ta pentru ele,
Te vei bucura de adevărul lor
Înţelegînd ce este adevărat în ele.

49. Doamne, Dumnezeul meu,
Tu nu eşti străin
Celui care nu se înstrăinează de tine,
Cum de spun unii
Că tu eşti absent?

50. Într-adevăr,
Acela a învins toate lucrurile
Pe care nici gustul acestor lucruri
Nu-l bucură,
Nici dezgustul de ele
Nu-l întristează.

51. Dacă vrei să ajungi la sfînta reculegere,
Nu trebuie să accepţi
Ci să respingi.

52. Umblînd peste tot, Dumnezeul meu,
Cu tine,
Peste tot va fi pentru mine
Aşa cum doresc eu să fie pentru tine.

53. Nu va putea ajunge la desăvîrşire
Cel care nu se străduieşte
Să se mulţumească cu mai nimic
Astfel încît lăcomia trupului şi sufletului
Să fie satisfăcută cu nimic:
Căci pentru a ajunge la suprema linişte,
Şi pace a sufletului,
Este nevoie de aceasta.
În acest fel, dragostea de Dumnezeu,
În sufletul simplu şi pur,
Devine act.

54. Ia seama:
De vreme ce Dumnezeu este inaccesibil,
Nu te mai gîndi să cauţi
Ceea ce puterile tale pot să cuprindă
Şi simţurile tale pot să simtă,
Ca să nu te mulţumeşti cu mai puţin
Şi ca sufletul tău să nu-şi piardă
Agilitatea trebuincioasă pentru a merge
către El.

55. Precum cel ce trage căruţa
Urcînd dealul,

Astfel merge către Dumnezeu
Sufletul care nu se scutură
De griji
Şi nu-şi domoleşte poftele.

56. Nu din voinţa lui Dumnezeu
Sufletul se tulbură dintr-un nimic
Şi necazurile îl pun la grea încercare;
Dacă el pătimeşte
În vitregia sorţii,
Este din pricina slăbiciunii
Virtuţii sale,
Căci sufletul celui desăvîrşit
Se bucură de ceea ce-l mîhneşte
Pe cel nedesăvîrşit.

57. Drumul vieţii
Nu este zgomotos, nici agitat,
Şi are nevoie mai degrabă
De mortificarea voinţei
Decît de multă ştiinţă.
Cel care va lua din lucruri
Şi din plăceri
Cel mai puţin,
Va înainta pe acest drum.

58. Nu te gîndi că a-i plăcea lui Dumnezeu
Înseamnă a făptui mult,

Ci a făptui cu bună credinţă,
Fără simţul proprietăţii şi legături lumeşti.

59. Seara, vei fi întrebat despre iubire.
Învaţă să iubeşti
Aşa cum vrea Dumnezeu să fie iubit
Şi renunţă la firea ta omenească.

60. Ia seama
Să nu te amesteci în treburile celorlalţi
Nici măcar să nu ţi le readuci în memorie,
Căci aceasta ar putea foarte bine să te împiedice
Să-ţi faci datoria.

61. Nu crede
Că dacă în cineva nu strălucesc
Virtuţile la care te gîndeşti tu,
El nu va fi preţuit de Dumnezeu
Pentru cele la care nu te gîndeşti.

62. Nu ştie omul
Nici să se bucure bine
Nici să se plîngă bine,
Pentru că nu înţelege distanţa
Dintre bine şi rău.

63. Ai grijă să nu te întristezi dintr-o dată
De răutăţile lumii,

Căci nu ştii
Binele pe care îl aduc ele,
Hotărît de judecata lui Dumnezeu
Pentru bucuria veşnică
A celor aleşi.

64. Nu te bucura
De belşugul trecător,
Căci nu ai de unde să ştii dacă
El îţi va asigura viaţa veşnică.

65. La ceas de cumpănă,
Îndreaptă-te degrabă către Dumnezeu
Cu încredere
Şi te vei simţi întărit,
Şi luminat,
Şi sfătuit.

66. În bucurii şi în plăceri,
Îndreaptă-te degrabă către Dumnezeu
Cu sfială şi adevăr,
Şi nu vei fi înşelat
Şi nici cuprins de vanitate.

67. Ia-l pe Dumnezeu drept soţ şi prieten
Cu el să mergi alături tot timpul
Şi nu vei păcătui
Şi vei ştii să iubeşti

Şi cele de care ai trebuinţă
Se vor împlini pentru tine din belşug.

68. Fără trudă,
Îi vei domina pe oameni
Şi lucrurile ţi se vor supune,
Dacă vei uita de ele
Şi vei uita de tine însuţi.

69. Dăruieşte-te odihnei,
Lepădîndu-te de orice grijă
Şi fără să te neliniştesti cîtuşi de puţin
De tot ce se întîmplă,
Şi-l vei sluji pe Dumnezeu după placul lui
Şi te vei bucura întru Dumnezeu.

70. Aminteşte-ţi că nu domneşte Dumnezeu
Decît în sufletul blînd
Şi dezinteresat.

71. În zadar făptuieşti multe lucruri:
Dacă nu înveţi să-ţi negi propria-ţi voinţă
Şi să te supui,
Lepădîndu-te de orice grijă de tine însuţi şi de lucruri,
Nu vei înainta
Întru desăvîrşire.

72. La ce-ţi foloseşte să-i dai lui Dumnezeu
Un lucru,
Dacă el îţi cere un altul?
Gîndeşte-te la ce ar putea Dumnezeu să
vrea
Şi înfăptuieşte acel lucru:
Îţi vei bucura astfel inima
Mai mult decît prin ceea ce
Ai fi dorit tu să făptuieşti.

73. Cum de cutezi să te desfeţi
Fără de teamă,
Cînd trebuie să apari în faţa lui Dumnezeu
Şi să dai seama
Şi de cel mai mic cuvînt
Şi de cel mai mărunt gînd?

74. Gîndeşte-te că sînt mulţi chemaţi
Şi puţini aleşi (Mt 22, 14).
Şi dacă nu te îngrijeşti tu de tine,
Mai sigură-ţi este pierzania
Decît mîntuirea,
Cu atît mai mult cu cît îngustă este calea
Ce duce la viaţa veşnică (Mt 7, 14).

75. Nu te bucura în zadar,
Căci ştii cîte păcate ai săvîrşit
Şi nu ştii cum se va arăta Dumnezeu faţă
de tine,

Mai bine teme-te, dar fără să-ţi pierzi
încrederea.

76. Cînd va veni ceasul să dai seamă,
Vei regreta că nu ai folosit tot acest timp
Slujindu-l pe Dumnezeu:
Atunci de ce nu-l rostuieşti şi foloseşti de pe
acum
Aşa cum vei vrea să o fi făcut
Cînd vei fi pe patul morţii?

77. Dacă vrei ca în spiritul tău
Să se nască evlavia
Şi să crească dragostea de Dumnezeu
Şi gustul pentru lucrurile sfinte,
Purifică-ţi sufletul de orice poftă,
De orice afecţiune,
De orice ambiţie,
Astfel încît nimic pentru tine
Să nu mai conteze,
Căci, tot aşa cum bolnavul,
Scăpînd de umorile vătămătoare,
Simte binefacerile sănătăţii,
Tot aşa vei fi şi tu convalescent întru
Dumnezeu,
Dacă te vei vindeca în ceea ce ţi-am spus.
Altfel, totul va fi zadarnic,
Nu vei înainta pe drumul spre desăvîrşire.

78. Dacă doreşti să afli pacea şi mîngîierea
Sufletului tău
Şi să-l slujeşti pe Dumnezeu cu adevărat,
Nu te mulţumi doar să renunţi la multe
lucruri,
Căci s-ar putea să te trezeşti
Cu aceleaşi lanţuri ca înainte
Sau chiar mai rău.
Renunţă mai degrabă la toate cele ce ţi-au
mai rămas
Şi caută doar un lucru, acela care să le
cuprindă pe toate,
Sfînta singurătate,
Cu rugăciune
Şi lectura cărţilor sfinte,
Şi stăruie astfel în uitarea tuturor
lucrurilor,
Căci dacă nu eşti obligat să te ocupi de ele,
Mai mult te va preţui Dumnezeu dacă vei
şti
Să te păstrezi şi să te desăvîrşeşti tu
însuţi,
Decît dacă le-ai dobîndi pe toate acestea
dintr-o dată.
Într-adevăr,
"La ce-i serveşte omului să cîştige lumea
întreagă,
Dacă îşi pierde sufletul?" (Mt 16, 26).

II. TREPTELE IUBIRII

79. Stăvileşte-ţi cît poţi vorbirea
Şi cugetul,
Şi îndreaptă-ţi în fiecare zi iubirea către
Dumnezeu
Şi spiritul tău se va încălzi
La căldura divină.

80. Nu-ţi lăsa spiritul să se hrănească
Cu altceva decît cu Dumnezeu,
Încetează să mai faci atîta caz de toate
lucrurile
Şi păstrează în inimă
Pacea şi reculegerea.

81. Păstrează-ţi seninătatea spirituală
Slujindu-l cu dragoste pe Dumnezeu;
Şi cînd va fi nevoie să vorbeşti,
Fă-o cu aceeaşi seninătate
Şi cu aceeaşi pace lăuntrică.

82. Aminteşte-ţi în fiecare zi
De viaţa de apoi

Şi de faptul că cei ce se cred
Cei mai neînsemnaţi
Şi cei mai săraci
Şi cei mai amărîţi
Se vor bucura de o mai înaltă cinstire
Şi domnie întru Dumnezeu.

83. Bucură-te zi de zi
Întru Dumnezeu,
Care este izbăvirea ta (Lc 1, 47)
Şi aminteşte-ţi că bun lucru este
Să suferim în toate chipurile
Pentru cel care este Bun.

84. Ia aminte
Cît de mult trebuie să-ţi fii ţie însăţi
duşmancă
Şi să te îndrepţi printr-o sfîntă asceză
Către perfecţiune,
Şi vei înţelege
Că orice cuvînt
Rostit fără poruncă de a te supune
Dumnezeu ţi-l va pune la socoteală.

85. Lăuntrică dorinţă
Ca Dumnezeu să-ţi dea
Ceea ce Atotputernicul ştie că îţi lipseşte,
Întru cinstirea Lui.

86. Crucificată înlăuntrul tău şi în ochii lumii
Odată cu Cristos,
Vei trăi în această viaţă
Întru îndestularea şi mulţumirea sufletului,
A cărui stăpînă vei fi
În marea ta răbdare.

87. Fii neclintită în dragostea pentru
Dumnezeu
Fără pofta de a simţi
Sau a auzi
Orice lucru străin de Dumnezeu.

88. Încredere de zi cu zi în Dumnezeu
Preţuind în tine şi în surorile tale
Ceea ce Dumnezeu preţuieşte cu osebire:
Bunurile spirituale.

89. Pătrunde în tine însăţi
Şi făptuieşte în prezenţa Mirelui
Care este mereu alături de tine,
Iubindu-te cu adevărat.

90. Fii duşmană
Gîndului de a lăsa să intre în sufletul tău
Lucruri ce nu au în ele
Substanţa spirituală,
Pentru ca ele să nu te facă să pierzi gustul

Evlaviei
Şi reculegerii.

91. Să te mulţumeşti cu Isus Cristos răstignit
Şi să fii alături de el în suferinţă şi în odihnă,
Şi pentru aceasta risipeşte-ţi fiinţa
În toate cele dinlăuntru
Şi din afară.

92. Încearcă întotdeauna să faci în aşa fel
Încît lucrurile să nu însemne nimic pentru tine
Şi nici tu pentru lucruri,
Şi, în uitarea de toate,
Rămîi în reculegere,
Împreună cu Mirele tău.

93. Să iubeşti mult încercările la care eşti supusă
Şi să nu faci de fel caz de ele
Pentru a-i fi pe plac Mirelui
Care nu a şovăit
Să moară pentru tine.

94. Să ai destulă tărie în inimă pentru a lupta
Împotriva tuturor lucrurilor care te-ar conduce

Spre ceea ce nu este Dumnezeu
Şi să fii credincioasă
Pătimirii lui Cristos.

95. Să ai întotdeauna detaşarea lăuntrică
Faţă de toate lucrurile
Şi să nu-ţi fixezi dorinţa
Asupra nici unui lucru trecător
Şi sufletul tău va culege
Roadele bunurilor pe care nu le cunoaşte.

96. Sufletul pe care dragostea îl călăuzeşte
Nici nu osteneşte pe alţii
Nici nu este ostenit.

97. Pe săracul care este dezbrăcat
Îl vor îmbrăca
Şi sufletul care este despuiat
De dorinţele sale,
De vrerile sale
Şi de cele nevroite,
Dumnezeu îl va înveşmînta
Cu puritatea sa,
Cu bucuria sa
Şi cu voinţa sa.

98. Există suflete
Care se bălăcesc în noroi

Aşa cum se tăvălesc animalele,
Şi altele
Care zboară ca păsările
Ce în aer
Se purifică şi se curăţă.

99. Un singur cuvînt a spus Tatăl
Şi acesta a fost Fiul,
Şi el vorbeşte încă
În tăcerea cea veşnică.
Şi în tăcere
Trebuie să-l asculte
Sufletul.

100. Lucrurile făptuite
Trebuie să le măsurăm prin noi
Şi nu noi
Să ne măsurăm prin lucruri.

101. Cel ce nu caută crucea lui Cristos
Nu caută gloria
Lui Cristos.

102. Pentru a se îndrăgosti de suflet
Dumnezeu nu se uită
La măreţia lui,
Ci la măsura
Smereniei sale.

103. "Pe cel care s-ar ruşina
Să mă mărturisească înaintea oamenilor
Şi mie mi-ar fi ruşine
Să-l mărturisesc înaintea Tatălui meu",
Spune Domnul. (Mt 10,33)

104. Părul pe care îl piepteni des
Va fi strălucitor
Şi nu-ţi va fi greu
Să-l piepteni de cîte ori vei voi:
Şi sufletul care deseori
Îşi va cerceta gîndurile,
Cuvintele
Şi faptele,
Care sînt pletele sale,
Săvîrşind orice lucru din dragoste pentru
Dumnezeu,
Va avea părul foarte luminos,
Şi atunci Mirele va privi grumazul său
Şi se va îndrăgosti de el
Şi va fi rănit de una din privirile sale,
Care este însăşi puritatea intenţiei cu care
Sufletul înfăptuieşte orice lucru.
Părul, dacă vrem să strălucească,
Trebuie să începem să-l pieptănăm
Chiar din vîrful creştetului;
Toate cîte le făptuim,
Trebuie începute

Pe culmea cea mai înaltă a iubirii de
Dumnezeu,
Dacă vrem ca lucrările noastre să fie
Pure şi luminoase.

105. Cerul e pururi acelaşi
Şi nu zămisleşte nimic.
Şi sufletele care au o esenţă divină
Sînt pururi aceleaşi:
Ele nu sînt făcute
Să zămislească pofte
Şi nici alte lucruri,
Căci prin felul lor, ele se aseamănă cu
Dumnezeu,
Fiind neclintite în veşnicie.

106. Să nu ne înfruptăm
Din păşunile oprite,
Care sînt cele ale acestei vieţi,
Căci: "Fericiţi sînt cei flămînzi şi însetaţi
De dreptate,
Căci ei se vor îndestula" (Mt 5, 6).
Ceea ce Dumnezeu ne cere
Este să devenim dumnezei prin făptuire
Aşa cum El este Dumnezeu prin natura sa,
Ca focul
Ce preschimbă totul în foc.

107. Toată bunătatea din noi
O avem de la Dumnezeu
Şi Dumnezeu nu o are de la nimeni, este
lucrarea sa proprie.
Dumnezeu şi lucrarea sa
Sînt însuşi Dumnezeu.

108. Înţelepciunea
Vine din dragoste,
Tăcere
Şi mortificare.
Mare înţelepciune
Este să ştii să taci
Şi să nu cercetezi
Faptele şi vorbele
Şi viaţa altora.

109. Totul pentru mine
Şi nimic pentru tine.

110. Totul pentru tine
Şi nimic pentru mine.

111. Primeşte învăţătura care ţi se dă,
Primeşte să ţi se poruncească
Să fii supusă şi dispreţuită
Şi vei fi desăvîrşită.

112. Cinci rele provoacă în suflet
Orice poftă:
În primul rînd, ea îl neliniştează,
În al doilea rînd, îl tulbură,
În al treilea rînd, îl murdăreşte,
În al patrulea rînd, îl slăbeşte,
În al cincilea rînd, îl întunecă.

113. Desăvîrşirea nu stă în virtuţile
Pe care sufletul le cunoaşte de la sine,
Ci în acelea
Pe care Domnul Nostru
Le vede în suflet,
Care este o scrisoare pecetluită:
Astfel, sufletul nu are de ce să fie semeţ,
Ci mai degrabă are de ce să fie umil
În ceea ce-l priveşte.

114. Iubire nu înseamnă
Să simţi lucruri mari,
Ci să trăieşti în mare sărăcie
Şi să suferi pentru Cel Iubit.

115. Lumea întreagă nu face cît un singur gînd
Al omului,
Căci numai lui Dumnezeu îi este omul
dator
Cu gîndurile sale.

Astfel orice gînd
Care nu este întru Dumnezeu
Noi i-l furăm lui Dumnezeu.

116. Puterile şi simţurile
Nu trebuie toate folosite în cele lumeşti,
Ci numai atunci cînd nu se poate altfel,
Şi restul
Să-l lăsăm liber pentru Dumnezeu.

117. Să nu vedem cusururile celorlalţi,
Să păstrăm tăcerea
Şi să vorbim numai cu Dumnezeu:
Toate acestea vor dezrădăcina din suflet
Marile imperfecţiuni
Şi vor face din el stăpînul
Unor mari virtuţi.

118. Semnele reculegerii lăuntrice
Sînt trei:
Primul, dacă sufletului nu-i plac
Lucrurile trecătoare;
Al doilea, dacă-i plac
Singurătatea şi tăcerea
Şi dacă se grăbeşte să se îndrepte spre
Ceea ce înseamnă desăvîrşire;
Al treilea, dacă lucrurile ce-i erau de obicei
de folos

I-au devenit lanţuri,
Cum ar fi gîndurile
Şi meditaţiile
Şi faptele,
Sufletul păstrîndu-şi drept unic reazem
Pentru rugăciune,
Credinţa
Şi mila.

119. Dacă un suflet are mai multă răbdare
În a suferi
Şi mai multă îngăduinţă
În a se lipsi de mulţumirile lumeşti,
Acesta este semnul
Că înaintează
Pe calea virtuţii.

120. Calităţile unei păsări singuratice
Sînt cinci la număr:
În primul rînd, ea se înalţă sus de tot;
În al doilea rînd, nu suportă nici o tovărăşie,
fie ea de aceeaşi natură,
În al treilea rînd, despică aerul cu ciocul;
În al patrulea rînd, nu are o culoare bine definită;
În al cincilea rînd, cîntă suav.
Tot astfel trebuie să fie

Şi sufletul contemplativ:
El trebuie să se înalţe deasupra lucrurilor trecătoare
neţinînd seama de ele
ca şi cum nici nu ar exista,
Şi trebuie să fie atît de bun prieten
cu singurătatea şi tăcerea
încît să nu suporte tovărăşia
altei fiinţe,
El trebuie să despice cu ciocul boarea Duhului Sfînt,
lăsîndu-se inspirat de el,
Pentru ca, făptuind astfel, să devină mai vrednic
de tovărăşia sa.
Nu trebuie să aibă o culoare bine definită,
nefiind îngrădit de nici o determinare,
decît de cea a voinţei lui Dumnezeu;
El trebuie să cînte suav, contemplîndu-l
şi iubindu-l pe Mirele său.

121. Obişnuinţa cu unele imperfecţiuni voite
Pe care nu mai apucăm niciodată să le biruim,
Nu este numai o stavilă în calea unirii divine,
Dar şi a dobîndirii perfecţiunii.
Astfel sînt obişnuinţa de a vorbi mult

Sau orice mică afecţiune neînfrînată
Pentru o persoană,
Pentru o haină,
Pentru o chilie,
O carte,
Un anume fel de mîncare,
Şi altele: conversaţii şi plăceri mărunte
În dragostea pentru savoarea lucrurilor lumeşti,
În cunoaşterea şi aflarea
Altor lucruri de acelaşi fel.

122. Dacă să te făleşti vrei
Şi prost sau nebun nu vrei să pari,
Îndepărtează de la tine lucrurile ce nu îţi aparţin
Şi vei cunoaşte gloria a ceea ce-ţi rămîne.
Dar, desigur,
Dacă îndepărtezi toate lucrurile ce nu sînt ale tale,
Te vei vedea redus la nimic,
Căci cu nimic nu trebuie să te făleşti,
Dacă nu vrei să cazi în păcatul trufiei.
Dar să ne aplecăm acum cu osebire
Asupra acelor daruri binecuvîntate
Care-i fac pe oameni plăcuţi
Lui Dumnezeu;
Este sigur că nici cu aceste daruri

Nu trebuie să te făleşti,
Căci nici măcar nu ştii dacă le ai cu
adevărat.

123. O! Cît de dulce îmi va fi mie
Prezenţa ta,
Tu care eşti binele suprem!
Mă voi apropia în tăcere de tine
Şi-ţi voi dezgoli picioarele
Pentru ca tu să doreşti
Să mă uneşti cu tine prin căsătorie
Şi nu voi găsi odihna
Pînă nu mă voi bucura în braţele tale
(Ruth 3, 4 şi urm.).
Şi acum te rog, Doamne,
Să nu mă mai părăseşti niciodată
În reculegerea mea,
Căci prea sînt risipitoare cu sufletul meu.

124. Desprinsă de toate cele care sînt în afara
ta,
Deposedată de cele dinlăuntrul tău,
Nici belşugul nu te poate opri,
Nici vitregia vieţii nu te poate stăvili.

125. De sufletul care este unit cu Dumnezeu,
Diavolul se teme
Ca de însuşi Dumnezeu.

126. Cea mai pură suferință
Aduce cu sine și creează
O înțelegere mai pură.

127. Sufletul care vrea ca Dumnezeu
Să i se dăruie cu totul
Trebuie să se dăruiască tot,
Fără a-și păstra nimic pentru sine.

128. Sufletul care este legat prin dragoste
Nu are nici măcar
Cele mai mici tresăriri.

129. Prietenii dintotdeauna ai lui Dumnezeu
Numai printr-o minune mai pot greși față
de Dumnezeu,
Căci ei sînt de-acum înainte
Dincolo de tot ceea ce poate să-i facă să
greșească.

130. Iubitul meu,
Tot ceea ce este
Aspru și greu
Îl vreau pentru mine,
Și tot ceea ce este
Suav și savuros
Îl vreau pentru tine.

131. Cel mai mult avem nevoie
Pentru a ne desăvîrşi,
Să nu mai vorbim despre acest Mare
Dumnezeu,
Nici prin dorinţa noastră,
Nici prin viu grai,
Căci graiul pe care el doreşte îndeobşte să-l
audă
Este iubirea nemărturisită.

132. Liberează-te de orice servitute
Pentru a-l căuta pe Dumnezeu.
Lumina care ne este folositoare
În exterior, pentru ca să nu cădem,
Este, dimpotrivă, dăunătoare
În lucrurile dumnezeieşti.
Astfel încît e mai bine să nu vedem nimic
Şi sufletul va fi mai în siguranţă.

133. Mai mult dobîndim
Din bunurile lui Dumnezeu
Într-un ceas,
Decît din ale noastre
Într-o viaţă întreagă.

134. Să-ţi placă să nu fii cunoscută
Nici de tine însăţi nici de alţii.
Să nu vezi niciodată

Nici binele
Şi nici răul
La ceilalţi.

135. Rămîi singură cu Dumnezeu,
Făptuieşte cu înţeleaptă măsură,
Ascunde comorile lui Dumnezeu.

136. Să încercăm să pierdem,
Şi ceilalţi toţi să cîştige.
Stă în firea spiritelor alese,
A sufletelor generoase,
A inimilor darnice
Să dea mai înainte de a primi,
Pînă la dăruirea de sine,
Căci pentru ele este mai grea povara
De a-şi aparţine lor însele
Decît de a fi supuse altora.
Într-adevăr, mai mult aparţinem
Acestui Bine infinit
Decît ne aparţinem nouă.

137. Mai rău este
Să privim mai mult
La bunurile lui Dumnezeu
Decît să ne rugăm
Întru Dumnezeu.

138. Priviţi această infinită ştiinţă
Şi această ascunsă taină:
Ce pace, ce iubire, ce tăcere
În această inimă dumnezeiască!
Ce înaltă cunoaştere
Este aceea pe care Dumnezeu ne-o dăruie.
Acestea sînt ceea ce numim
Faptele sfinte ale Scripturii,
Care ne înflăcărează atît de tare inima.

139. Mult se mai prăpădeşte şi se pierde
Taina conştiinţei noastre,
De cîte ori arătăm rodul ei
Celorlalţi,
Căci primim atunci drept răsplată
Rodul
Unei faime trecătoare.

140. Vorbeşte puţin
Şi nu te amesteca în treburile
Acelora care nu-ţi cer nimic.

141. Întotdeauna străduieşte-te
Să-l ai cu tine pe Dumnezeu
Şi să păstrezi în sufletul tău
Puritatea pe care Dumnezeu ţi-o
propovăduieşte.

142. Trăieşte ca şi cum n-ar exista în această lume
Decît Dumnezeu şi cu tine,
Astfel încît inima ta să nu poată fi
Captivă vreunui lucru omenesc.

143. Nu te dezvinovăţi şi nu refuza
Să fii mustrată de toţi,
Ascultă orice dojană
Cu chipul senin,
Gîndeşte-te că Dumnezeu este cel care
Te dojeneşte.

144. Primeşte ca un semn al îndurării
Lui Dumnezeu
Vorba bună pe care ţi-o spune El
Uneori,
De vreme ce nu meriţi nici o vorbă bună
Niciodată.

145. Nu-ţi descărca
Niciodată
Inima,
Nici măcar cît ai spune Crezul.

146. Niciodată să nu asculţi
Ce se spune despre slăbiciunile celorlalţi
Şi dacă una dintre voi s-ar plînge

De alta,
Vei putea să-i spui cu smerenie
Să nu vorbească despre aceasta.

147. Nu te plînge de nimeni:
Nu întreba nimic
Şi dacă vei avea nevoie
Să întrebi ceva,
Fă-o cu vorbe puţine.

148. Nu refuza nimic
Chiar dacă ţi s-ar părea
Că nu poţi să faci un anume lucru,
Ca toţi să găsească la tine
Milă şi înţelegere.

149. Nu contrazice
În nici un fel,
Nu spune vorbe
Care să nu fie limpezi.

150. Ceea ce vei spune
Să fie astfel
Încît să nu rănească pe nimeni
Şi să vorbească despre lucruri
De care să nu-ţi pară rău
Cînd alţii le vor afla.

151. Nu refuza altora nimic din ce ai,
Chiar dacă este vorba de lucruri de care ai trebuinţă.

152. Nu vorbi
Despre ceea ce Dumnezeu ar putea să-ţi dea
Şi aminteşte-ţi acele vorbe ale Miresei:
"Taina mea pentru mine".

153. Încearcă să-ţi aperi
Pacea inimii.
Să nu o tulbure nici o întîmplare a acestei lumi:
Aminteşte-ţi
Că totul are un sfîrşit.

154. Nu începe să te întrebi,
Îndelung sau nu,
Cine este împotriva ta sau cu tine
Şi încearcă întotdeauna să fii pe placul
Lui Dumnezeu.
Roagă-te să se facă în tine
Voia sa.
Iubeşte-l mult:
I-o datorezi.

155. Douăsprezece stele ca să ajungi
La cea mai înaltă desăvîrşire:

Dragostea de Dumnezeu,
Dragoste de aproapele tău,
Supunere,
Castitate,
Sărăcie,
Slujire,
Penitenţă,
Smerenie,
Mortificare,
Rugăciune,
Tăcere,
Pace.

156. Niciodată să nu iei ca exemplu un om,
În ceea ce ai de făcut,
Oricît de sfînt ar fi el,
Căci diavolul îţi va arăta
Imperfecţiunile lui.
Ci imită-l pe Cristos
Care este mai presus de toate fără cusur
Şi mai presus de toate sfînt,
Şi niciodată nu vei rătăci calea cea bună.

157. Caută citind
Şi vei găsi meditînd,
Cheamă rugîndu-te
Şi ţi se va deschide
Contemplînd.

158. Cînd l-au întrebat într-o zi pe venerabilul Părinte Ioan al Crucii cum se poate cădea în extaz, el a răspuns astfel:

Negîndu-ţi voinţa
Şi urmînd voia lui Dumnezeu,
Căci extazul nu este altceva
Decît evadarea sufletului din tine însuţi
Şi pierderea lui în Dumnezeu.
Iată ce face cel ce se supune:
El iese din sine însuşi şi din propria-i voinţă
Şi astfel, devenit uşor ca fulgul, se pierde
În Dumnezeu.

III. SFATURILE PRIMITE DE MARIA MAGDALENA DE LA SFÎNTUL DUH

159. Cel ce cu iubire curată
Făptuieşte pentru Dumnezeu,
Nu numai că nu se îngrijeşte ca ceilalţi
Să afle cele făptuite,
Dar nu făptuieşte nici măcar
Pentru ca Dumnezeu să ştie:
Şi dacă Domnul n-ar afla niciodată
El tot nu ar înceta să-l slujească
Cu aceeaşi bucurie
Şi aceeaşi iubire.

160. Alt sfat pentru a-ţi înfrînge poftele:

Să ai fără încetare pofta, devenită
deprindere,
De a-l imita pe Isus Cristos
În toate faptele sale,
Urmînd pilda vieţii lui
Pe care trebuie să o cercetezi
Ca astfel să ştii să-l imiţi

Şi să te porţi în toate lucrurile
Aşa cum s-ar fi purtat el.

161. Pentru a putea face toate acestea, care îţi sînt de trebuinţă:

La orice poftă sau mulţumire,
Dacă nu este numai
Întru cinstirea şi gloria lui Dumnezeu,
Să renunţi
Şi să trăieşti ca într-un pustiu
Din dragoste pentru Cel care în această viaţă
Nu a avut şi nu a vrut nimic altceva
Decît să facă voia Tatălui său
Pe care o numea hrana şi bucatele sale.

162. Pentru a mortifica cele patru pasiuni fireşti,
Care sînt: plăcerea, tristeţea, teama şi speranţa,
Se cuvine să faci următoarele:
Să încerci întotdeauna să te îndrepţi
Nu spre ceea ce este cel mai uşor,
Ci cel mai greu;
Nu spre ceea ce este cel mai savuros,
Ci cel mai amar;
Nu spre ceea ce este cel mai plăcut,
Ci spre ceea ce nu face deloc plăcere;

Să nu te îndrepţi
Spre ceea ce este odihnă,
Ci spre ceea ce este mai anevoios;
Nu spre ceea ce înseamnă consolare,
Ci spre ceea ce nu este alinare;
Nu spre cel mai mult,
Ci spre cel mai puţin;
Nu spre ceea ce se află mai sus şi este mai preţios,
Ci spre ceea ce se află cel mai jos şi este mai dispreţuit;
Nu spre ceea ce înseamnă a dori ceva,
Ci spre ceea ce înseamnă a nu dori nimic;
Să nu cauţi fără încetare ce este mai bun în lucruri,
Ci ceea ce este mai rău;
Şi să trăieşti în sărăcie
Şi în pustiu
Şi lipsa
A toate cîte sînt pe lume,
Din iubire pentru Isus Cristos.

163. Pentru nesaţ:

Să încerci să făptuieşti sărac fiind
Şi să doreşti ca ceilalţi să facă la fel;
Să încerci să vorbeşti, dispreţuit fiind
Şi să doreşti ca ceilalţi să facă la fel;

Să încerci să gîndeşti cu umilinţă despre tine
Şi să doreşti ca ceilalţi să facă la fel.

164. Venerabilul Părinte, printre alte lucruri aşternute pe hîrtie, a scris odată, pentru fiecare dintre călugăriţe, o maximă, în folosul ei personal, dar deşi le-am recopiat pe toate, mi-au rămas numai următoarele două:

Să ai în inimă tăria de a lupta
Împotriva tuturor lucrurilor care te-ar călăuzi
Spre ceea ce nu e Dumnezeu
Şi să îndrăgeşti suferinţa
Din iubire pentru Isus Cristos.

165. Să te supui degrabă,
Să te bucuri în suferinţă,
Să-ţi mortifici privirea,
Să nu vrei să mai ştii nimic,
Tăcere
Şi speranţă.

166. (În racla cu moaşte din Deşertul Zăpezilor, în care era venerat un Munte Carmel autograf dedicat Maicii Magdalena, se putea citi şi acest autograf):

Pune zăgaz limbii tale
Şi gîndului tău
Şi îndreaptă-ţi cu deosebire afecţiunea
Către Dumnezeu
Şi spiritul divin
În tine se va aprinde, viu.
Citeşte adeseori aceste cuvinte.

167. Adresîndu-se unui călugăr (Gaspar de San Pedro), care se oferise să plece la Ubeda, pentru a predica fără a avea mai întîi învoirea Prelatului său (Sfîntul Ioan, rector de Baeza), acesta îi spune, refuzînd să-i îngăduie să se ducă acolo:

Mai bine să nu predice deloc
Cel care predică din propria-i voinţă,
Căci mai de folos îi va fi
Mortificarea,
Chiar dacă acest lucru nu-i prea place.

168. (Părintele Andrei - MS., 13482, BN., letra I, n. 19, fol. 144 v - copie a unei relatări de către Maica Magdalena a celor spuse de Sfînt. În legătură cu o interdicţie, cineva a sfătuit-o pe măicuţă ca, în virtutea privilegiilor Ordinului, să deschidă porţile bisericii şi să lase credincioşii să intre pentru a

asculta slujba. Sfîntul îi spune celei care îi cere sfatul:)

Pentru noi, fiicele mele, mai importante sînt
Smerenia şi supunerea de fiecare zi
Decît folosirea privilegiilor.
Să nu uitaţi acest lucru,
Căci nu vor lipsi cei care
Se vor îngriji doar de privilegii.

IV. ALTE SFATURI (ANTEQUERA)

169. Cu cît te îndepărtezi mai mult de cele lumeşti,
Cu atît te apropii mai mult de cele dumnezeieşti,
Şi cu atît mai mult te regăseşti în Dumnezeu.

170. Cine va şti să moară pentru toate lucrurile,
Acela va trăi în toate.

171. Îndepărtează-te de ceea ce este rău,
Fă binele
Şi caută pacea.

172. Cine se plînge sau cîrteşte
Nu este desăvîrşit
Şi nici măcar bun creştin.

173. Smerit este
Cel ce se ascunde
În propria sa nimicnicie

Şi ştie să se lase
În voia lui Dumnezeu.

174. Blînd este
Cel care ştie să-şi suporte aproapele
Şi să se suporte
Pe sine însuşi.

175. Dacă vrei să fii desăvîrşit,
Vinde-ţi voinţa
Şi dă-o celor săraci cu duhul,
Şi vino spre Cristos
Cu blîndeţe şi smerenie
Şi urmează-l
Chiar şi în Calvarul şi mormîntul lui.

176. Cine are încredere în sine însuşi
Este mai rău decît diavolul.

177. Cine nu-şi iubeşte aproapele
Îl urăşte pe Dumnezeu.

178. Cine făptuieşte cu nepăsare
Este aproape de căderea în păcat.

179. Cine ocoleşte rugăciunea
Ocoleşte tot ceea ce este bun.

180. Mai bine îţi înfrînezi limba
Decît să posteşti cu pîine şi apă.

181. Mai bine suferi pentru Dumnezeu
Decît să săvîrşeşti minuni.

182. O, de cîte bunuri ne vom bucura
La vederea Preasfintei Treimi!

TREPTELE DESĂVÎRŞIRII

1. Să nu săvîrşeşti un păcat
   Pentru nimic în lume,
   Nici să nu săvîrşeşti
   Cu bună ştiinţă
   Un păcat lesne-iertător
   Şi nici o faptă urîtă cunoscută.

2. Să încerci să rămîi mereu
   În prezenţa lui Dumnezeu,
   Fie reală,
   Fie imaginară,
   Fie unificatoare,
   După cum se va potrivi
   Cu faptele săvîrşite.

3. Să nu faci nici un lucru
   Şi să nu spui nici un cuvînt, demn de a fi reţinut,
   Pe care să nu-l poată spune sau face Cristos,

Dacă s-ar afla în împrejurarea în care te afli
Şi dacă ar avea vîrsta şi sănătatea pe care le ai tu.

4. Să cauţi în orice lucru
Cea mai mare slavă şi glorie a lui Dumnezeu.

5. Pentru nici o altă îndeletnicire,
Să nu renunţi la rugăciunea spusă în gînd,
Cea care este hrana sufletului.

6. Să nu renunţi la examenul de conştiinţă
Pentru alte îndeletniciri
Şi pentru orice greşeală
Să te căieşti.

7. Să te doară tare
Fiecare clipă pierdută
Sau petrecută
Fără a-l iubi pe Dumnezeu.

8. În toate lucrurile
Înălţătoare sau mărunte
Să-l ai pe Dumnezeu drept singur ţel,
Căci altfel nu vei creşte
În perfecţiune şi merit.

9. Niciodată să nu lipseşti de la rugăciune
Şi cînd vei fi slăbit
Şi împovărat de greutăţi,
Tocmai din pricina acestora să nu încetezi
a te ruga,
Căci adesea Dumnezeu vrea să vadă
Ce ai în suflet,
Şi nu lucrurile uşoare sau plăcute
Pun sufletul la încercare.

10. Al cerului şi al pămîntului
Întotdeauna
Cel mai umil loc
Şi slujba
Cea mai măruntă.

11. Nu interveni niciodată
Acolo unde nu ţi se cere nimic
Şi nu te îndîrji
Chiar dacă ai avea dreptate,
Şi acolo unde ai a făptui ceva,
Dacă ţi se întinde un deget (cum se spune),
Nu lua mîna toată,
Căci unii greşesc în aceasta,
Închipuindu-şi că trebuie să facă
Ceea ce nimeni nu le impune să facă,
Dacă stau să se gîndească bine.

12. De lucrurile altora,
Bune sau rele,
Niciodată să nu ţii seamă,
Căci pe lîngă primejdia de a păcătui prin ele,
Sînt pricină a lipsei de concentrare
Şi a prea puţinei gîndiri.

13. Încearcă întotdeauna să te spovedeşti,
Cunoscîndu-ţi prea bine nimicnicia,
Cu limpezime şi fără de prihană.

14. Chiar dacă faptele pe care datoria
Şi slujba îţi cer să le făci
Încep să fie împovărătoare şi amare,
Nu te descuraja,
Căci nu va fi întotdeauna astfel
Şi Dumnezeu, care pune la încercare sufletul,
Lăsîndu-te să crezi că slujirea lui este anevoioasă,
Nu va întîrzia să te facă să-i simţi
Folosul şi cîştigul.

15. Întotdeauna aminteşte-ţi
Că tot ce ţi se poate întîmpla,
Bun sau potrivnic,
Vine de la Dumnezeu,

Pentru ca, astfel, să eviţi,
În primul caz, să te făleşti cu cele ce ţi se întîmplă,
Şi, în celălalt,
Să te laşi pradă deznădejdii.

16. Aminteşte-ţi întotdeauna
Că nu ai venit aici, pe pămînt,
Decît pentru a fi un sfînt,
Şi astfel, nu accepta să domnească în sufletul tău
Nici un lucru care să nu te călăuzească
Spre sfinţenie.

17. Întotdeauna fii mai degrabă dornic
Să-i mulţumeşti pe alţii
Decît pe tine însuţi;
Astfel nu vei cunoaşte nici pizma
Şi nici sentimentul că aproapele tău
Îţi aparţine.
Sfatul acesta trebuie înţeles
Ca un îndemn spre desăvîrşire,
Căci Dumnezeu se supără amarnic
Pe cei care aleg
Nu ceea ce îi place Lui
Ci ceea ce le place semenilor lor.

Soli Deo honor et gloria.

CUPRINS

I. ISUSE MARIA (PROLOG) 15

II. TREPTELE IUBIRII 43

III. SFATURILE PRIMITE DE MARIA MAGDALENA DE LA SFÎNTUL DUH 67

IV. ALTE SFATURI (ANTEQUERA) 73

TREPTELE DESĂVÎRȘIRII 76